KOMUNIKAT RADIOWY Z DNIA 20 XI 1941 /poranny/ p. Ciołkosz

I

Dotyczące Polski.

NEW YORK NBC po angielsku, 18 XI, g.14,11.
Retransmisja z Kujbyszewa. Korespondent R. Magidoff.
Gen. Sikorski przybył do Kujbyszewa z Brytyjskiego Bliskiego Wschodu i ma się spotkać tu z gen. Andersem, który jest dowódcą tworzonych obecnie polskich sił zbrojnych. Gen. Anders zawiezie Premiera do swej Głównej Kwatery i na objazd polskich obozów ćwiczebnych. Następnie odbędą się konferencje między Sikorskim a Stalinem. Wizyta ta jest dalszym krokiem w poprawie stosunków między Rosjanami i Polakami i ma doniosłe znaczenie nie tylko dla wysiłku wojennego, lecz i dla wyjaśnienia sytuacji w Europie po wojnie. Część Polaków w Rosji otrzymała już broń, ekwipunek i mundury; w stadium organizacji jest szereg dalszych dywizyj. Gen. Anders powiedział mi, że większość jego wojsk składa się z żołnierzy dobrze wyćwiczonych, gotowych do akcji i jej spragnionych. Gen. Anders powiedział, że nieustanny opór Sowietów przyczynił się do zwarcia szeregów Armii Polskiej.- Katolików, prawosławnych, protestantów i Żydów, i że potrzeby religijne jego ludzi zaspakajane są przez kapelanów wojskowych.

BOSTON WBOS po angielsku, 19 XI, g.0,05.
Jak donoszą, Rosja zgodziła się na zwiększenie liczebności polskiej Armii ochotniczej. Według informacyj z Kujbyszewa liczba dywizyj polskich wzrośnie z obecnych trzech na siedemnaście. Będą one wyposażone w ekwipunek amerykański w ramach Ustawy o Pomocy.

WROCŁAW po niemiecku, 18 XI, g.21,00.
W Katowicach odbędzie się 26 bm., w rocznicę śmierci poety Józefa von Eichendorf, dzień Eichendorfa. Dramaturg dr Schloesser omówi w przeddzień w Katowicach postawę nar.-socjalizmu wobec Eichendorfa.
Produkcja cukru w Gen. Gub. znacznie wzrosła w tym roku. Przestrzeń użyta pod buraki cukrowe wzrosła od wojny o 45%.

BELGRAD po serbsku, 18 XI, g.19,17.
Donoszą z Warszawy, że niemieckie władze administracyjne osiągnęły poważne wyniki dzięki swym wysiłkom popierania uprawiania działek. Dzięki wielkodusznemu poparciu niemieckich władz miejskich utworzono, jak dotąd, w Warszawie 1800 działek. Mimo złej pogody dały one dobre zbiory i w znacznym stopniu przyczyniły się do zaopatrzenia Warszawy w warzywa. 75% tych działek udostępniono klasie pracującej.

FRANKFURT po niemiecku, 18 XI, g.17,30.
Mianowany Komisarzem Ukrainy Gauleiter i nadprezydent Prus Wschodnich Erich Koch ma wielkie doświadczenie w walce na pograniczu wschodnim. Po reinkorporacji Memla do starej Rzeszy wykonał on szereg zadań organizacyjnych.

II

Z najważniejszych spraw światowych.

ROZGŁOŚNIE AMERYKAŃSKIE po angielsku, niemiecku i francusku, 19 XI. /New York CBS g.17,00, New York NBC g.16,00 i 18,00, Boston WBOS g.18,00, Boston WRUL g.18,00, Cincinnati g.16,00 i 19,00, Boston po polsku g.19,45/.
Kurusu odbył dziś 3-godzinną rozmowę z Hullem. Hull oświadczył, że była to najdłuższa konferencja w całej jego karierze dyplomatycznej. Jak się zdaje, nie dała ona żadnych wyników. Kurusu zwrócił się do Tokio o nowe instrukcje.- W Waszyngtonie twierdzą, iż Ameryka żąda niezwłocznego wycofania wojsk japońskich z Chin i zerwania Japonii z Hitlerem; twierdzi się, że w tym wypadku Stany i Anglia zaniechałyby blokady Japonii.-

Prasa waszyngtońska wypowiada się pesymistycznie o misji Kurusu. Ostatnie wojownicze deklaracje parlamentu i prasy japońskiej wpłynęły ujemnie na bieg rokowań. Znany komentator R. Clapper mówi, że Japonia pokazała nam jak należy prowadzić rokowania: po oświadczeniach Tojo i Togo, Kurusu, o ile sądzi, że doprowadzi do pomyślnego wyniku swej misji, jest więcej niż mężem stanu, jest magikiem. Jedno z pism wyraża zdanie, że nikt w Ameryce nie rozumie, poco Kurusu przyjechał; o ile nie przywiózł rozsądnych propozycyj pokojowych, to dobrze by zrobił wracając jaknajprędzej do Japonii. NYT jest zdania, że Kurusu marnuje czas swój i Ameryki; jeżeli Japonia chce konfliktu, to niech konflikt nastąpi; zobaczymy, kto na tym wyjdzie dobrze.- Według oświadczeń urzędowych w Tokio, Japonia ma zapasy żywności na dwa lata.

Anglia i Stany niewyrzekły się nadziei skłonienia Finlandii do zawarcia pokoju.

Donoszą z Berlina o śmierci gen. Brauna.- Smierć Udeta jest różnorodnie komentowana. Przypomina się, że przed kilku miesiącami była wiadomość o jego samobójstwie.

W Stanach wyprodukowano nowy typ samolotu transportowego o nośności 70 ton. Może on zabierać 13 ton pocisków, a w razie konieczności 25 ton; samolot może utrzymywać się w powietrzu 35 godzin bez przerwy.

Do Rosji drogą przez Archangielsk wyjechała misja amerykańska z gen. John Greally na czele.

Na Morzu Białym operują jakoby niemieckie łodzie podwodne.

Zródła niemieckie donoszą o stosowaniu przez Rosjan tanków specjalnie dostosowanych do działań zimowych.- Z Rzymu donoszą, iż w najbliższym czasie drogą lotniczą wysłany będzie do Rosji ekwipunek zimowy dla żołnierzy włoskich. Potwierdza to wiadomości sowieckie o wzięciu do niewoli 5 tys. jeńców włoskich w letnich mundurach.- Obserwatorzy neutralni stwierdzają jednomyślnie, że również i Niemcy nie są przygotowani do kampanii zimowej i wojska ich często mają tylko letnie mundury.

Według ostatnich wiadomości Niemcy rozpoczęli na całym froncie w Sowietach generalną ofenzywę.

Lotnictwo sowieckie stosuje specjalne bomby przeciwtankowe, zrzucane z małych wysokości. Rosjanie mają pozatem szereg innych nowych środków przeciwtankowych. Ta okoliczność, a także zmiana warunków klimatycznych powodują, iż w dowództwie sowieckim panuje obecnie optymizm. Rosjanie wprowadzili ostatnio t. zw. latające czołgi, wykonane z nowego typu stali, którejnie przebijają pociski niemieckie.

Obserwatorzy neutralni donoszą o znacznym obniżaniu się morale w Niemczech; perspektywy na szybkie zwycięstwo i pokój znikły, niedostatek wzrasta, a z frontu nadchodzi coraz więcej wiadomości o straszliwych warunkach, w jakich muszą walczyć żołnierze niemieccy. Ponadto opór w krajach okupowanych nie słabnie. W Grecji Niemcy i Włosi muszą trzymać armię, złożoną z 300 tys. ludzi. Powstańcy w Albanii zniszczyli urządzenia szeregu kopalń. Nawet w prowłoskim Zagrzebiu miały miejsce antywłoskie demonstracje.

Z Waszyngtonu donoszą, iż nadeszły tam wiadomości o przybyciu do Włoch pierwszych rannych z frontu rosyjskiego. Opowiadają oni o zupełnej dezorganizacji, braku żywności, środków leczniczych i ciepłej odzieży. Straty niektórych oddziałów włoskich wynoszą przeszło 50% składu. Władze włoskie czynią wszystko, aby izolować tych rannych od ludności, gdyż szerzą oni defetyzm i panikę.

VALLADOLID po hiszpańsku, 18 XI, g.18,10.

Wojna obecna wywołała rozdział w opinii hiszpańskiej, której jeden odłam głosi dziś te same ideały, co w czasie wojny cywilnej, i okazuje wiele serca dzielnym żołnierzom dywizji Błękitnej, drugi zaś jest najbardziej godny potępienia, gdyż pragnie zwycięstwa komunizmu.

ANKARA po turecku, 18 XI, g.19,15.

W związku z nominacją Rosenberga, nazistowskiego apostoła wyższości rasowej na gubernatora podbitych obszarów w Rosji, zauważyć trzeba, że Niemcy odrzucili politykę zastosowaną przez Ludendorfa po traktacie brzeskim. Wówczas stworzono wielkie wasalne państwo ukraińskie, obecnie tego zaniechano, dzieląc Ukrainę między Niemcy i ich aliantów.

Na polecenie Hitlera zaniechano egzekucyj odwetowych w krajach okupo-

wanych. Gdy miały one miejsce, Meksyk i i. państwa Ameryki Południowej przedłożyły Niemcom notę protestacyjną. Według ostatnich doniesień, Berlin zażądał wycofania tej noty, co wywołało niesłychane zdumienie w zainteresowanych państwach amerykańskich.

Niemcy rozpoczęli 19-tą ofenzywę na Moskwę. Jakkolwiek wyniki jej nie dadzą się jeszcze określić, przypuszczać należy, że będą one korzystne dla Sowietów, gdyż obrona Moskwy została niesłychanie wzmocniona. Nadchodzą wiadomości o ogromnej aktywności partyzantów rosyjskich na Ukrainie.

RZYM po włosku, 18 XI, g.19,20.
Mario Appolius, Wypadki dnia. Anglia chciałaby ukształtować Włochy według swoich pojęć, lecz nie ma ani jednego Włocha, któryby tego pragnął. Obowiązkiem każdego Włocha jest dziś nienawidzić Anglii, jak od 1821 do 1918 nienawidzono Habsburgów. Dziś w rocznicę sankcyj, w przekonaniu, że daję wyraz pragnieniom zbiorowej duszy Włoch, błagam sprawiedliwego Boga, który miłuje Italię, skoro chciał by Jego pierwszy na ziemi Dom był w Rzymie, by przeklął Anglików za wszystko zło, jakie wyrządzili na ziemi i jakie pragną nam wyrządzić, by przeklął ich po trzykroć, jak my ich przeklinamy.

III

Ogólne.

PRAGA po czesku.
18 XI, g.5,45. W artykule "Od miłości chrześcijańskiej do talmudycznej nienawiści" Moravske Noviny piętnują działalność emigracyjną w Londynie Szramka, który stara się wpędzić naród czeski w anarchię i bolszewizm.- Narodni Politika zwraca uwagę na deklaracje dra Hachy i Fouseka, podkreślając, iż Czesi ocalić się mogą od zguby tylko przez uczciwe wykonanie zobowiązań płynących ze stosunków z Rzeszą.- Vecerni Cesko Slovo krytykuje grę polityczną Benesza w byłej Czechosłowacji, która doprowadziła naród do klęski.
18 XI, g.17,00. Nie mamy innego wyboru jak współpraca lub unicestwienie.

LUXENBURG po niemiecku, 18 XI, g.18,30.
Ostdeutscher Beobachter w związku z nominacją Rosenberga pisze, że jest to początek wielkiego dzieła odbudowy wschodu, a zarazem początek nowej epoki w Europie.

DEUTSCHLANDSENDER po niemiecku, 18 XI, g.13,00.
Dziennik mediolański Italia pisze, że w państwach bałtyckich w czerwcu znikło conajmniej 100 tys. Łotyszów, 160 tys . Estończyków.

WROCŁAW po angielsku, 18 XI, g.23,30.
Korespondent londyński jednego z dzienników szwedzkich donosi, iż adm. Keyes usunięty został za napisanie książki, w której twierdzi, że wojny nie można wygrać przez naloty lotnicze, lecz tylko przez ofenzywę na kontynent.
Lord Kindersley oświadczył przez radio, iż angielskie warstwy zamożne gromadzą olbrzymie ilości banknotów. Świadczy to o katastrofalnej sytuacji finansowej Anglii.

BRUKSELLA po francusku, 18, XI, g.12,00.
Adm. Keyes usunięty został za to, że wbrew twierdzeniom Churchilla oświadczył, iż armia belgijska musiała się poddać wyłącznie wskutek otoczenia jej przez niepokonalną armię niemiecką.

HILVERSUM po holendersku, 18 XI, g.11,45.
Prace nad budową kolei saharyjskiej posunęły się tak daleco, że 5. bm. pierwsza lokomotywa przeszła po nowym moście stalowym nad rzeką Niger.

RZYM po włosku, 18 XI, g.12,00.
Dagens Nyheter zamieszcza artykuł dziennikarza przebywającego obecnie

w.Manili, a który opisuje sceny niesłychanej paniki, jakie oglądał w Moskwie 15 i 16 października.- Rząd japoński polecił swemu charge d'affaires w Bagdadzie zlikwidowanie tamtejszego poselstwa japońskiego.

MOSKWA po polsku, 19 XI, g.13,30.
Komunikat SBI.- Przemówienia Tojo i Togo.- Reportaż z fabryki N.: robotnicy pracują niezwykle wydajnie.

MOSKWA po rosyjsku.
18 XI, g.2,00. Jeńcy faszystowscy zeznają o ogromnym wzroście dezercji w armii niemieckiej.- Oświadczenie Kom. Lud. S. Z. w związku z odpowiedzią fińską na notę Stanów /znane z prasy/.
18 XI, g.9,00. Imperializm niemiecki jest śmiertelnym wrogiem ludów słowiańskich.
18 XI, g.11,00. Artykuł Jarosławskiego: Hitler jest niszczycielem kultury.
18 XI, g.12,00. Fabryki w Leningradzie pracują pełną parą.
18 XI, g.16,20. W Moskwie odbyła się wielka demonstracja 150 tys. komsomołców.
18 XI, g.19,30. Mleczarnie okręgów północnych zwiększają produkcję masła i sera.
18 XI, g.8,00. Francja się budzi. Opór bierny wzrasta. Równocześnie ruch wolnych Francuzów wzbiera na sile. De Gaulle ma już obecnie pod bronią 100 tys. ludzi.
18 XI, g.5,00. Donoszą z New Yorku o demonstracjach głodowych w Hiszpanii. Hiszpanie słuchają wiadomości radiowych z Moskwy i Londynu.

CORUNNA po hiszpańsku, 18 XI, g.23,10.
Sytuacja na rynku pracy w Hiszpanii poprawiła się tak znacznie, że podczas gdy w 1936 było 900 tys. bezrobotnych, tej wiosny liczba ta spadła na 471.436.

ROZGŁOSNIE AMERYKANSKIE

Depesze.

Donoszą z Porto Rico, że sąd przyznał rządowi Stanów własność statku niemieckiego Odenwald.- Rząd Meksyku zawarł z rządem Stanów układ w sprawie dostaw nafty i transferu pieniędzy.- Niemcy zaproponowali wymianę zabójcy Holtza na jakiegokolwiek jeńca wojennego.

Korespondenci.

J. Gunther, Londyn. Często spotykam się z pytaniem, jaki wpływ miałaby na opinię Ameryki ewentualna klęska Rosji. Osobiście sądzę, że zaszkodziłoby to sprawie brytyjskiej w Stanach. Nie zrobiliśmy nic dla Francji, gdy Francja upadała. Złe wiadomości budzą u nas pesymizm. Najwięcej odwagi dodałoby interwencjonistom większe zwycięstwo brytyjskie. W Anglii nikt nie wyobraża sobie, by mogła być pobita, nawet gdybyśmy nie weszli do wojny, a Rosja została pokonana. Pewne źródło przypuszcza, że gdyby Niemcy wyparli Rosjan za Wołgę lub na Ural, Reichswehra usunęłaby Hitlera i zaofiarowałaby bolszewikom pokój. Gdyby nie został przyjęty, to Niemcy okopaliby się i złożyli ofertę pokoju Anglikom.- R. G. Swing, Boston. Mowa Tojo przełożona na język potoczny oznacza propozycję: w zamian za zaniechanie pomocy dla Chin i zniesienie blokady, Japonia nie zaatakuje Stanów, gdyby znalazły się w wojnie z Niemcami i nie napadnie Syberii. Za cenę przyjęcia tej oferty możnaby kupić Japonię i oderwać ją od osi. Ponieważ jednak Stany nie mogą przyjąć takich warunków, jedyne co jest do zrobienia, jest ułożenie się co do powstrzymania dalszego pogłębienia się przepaści.- D. Anderson, Sztokholm. Z Finlandii nadeszły wiadomości, że żegluga rosyjska nie ustała w Zatoce Fińskiej i że na Hangoe nadeszły świeże posiłki, oraz że Rosjanie wybudowali prawdopodobnie podziemne hangary dla zabezpieczenia się przed ogniem artylerii fińskiej.

IV

Z ostatniej chwili.

KORESPONDENCI AMERYKANSCY W ANKARZE.

R.Brock. Trzy pełne dywizje niemieckie są teraz w akcji w Serbji przeciwko partyzantom, jak stwierdzają informacje wywiadu zagranicznego w Ankarze. Działania ochotniczych odziałów Nadicza są coraz mniej skuteczne. Główne walki odbywają się koło Kragujeraczu, ale także koło Kraljera, Vinchy, Bielaczewaczu i Pojarowaczu. Niemcy przyznają się do poważnych strat, tylko zaznaczają, że straty powstańców są jeszcze większe.

Donau Zeitung i Novo Vreme, gadzinówki w Belgradzie donoszą o aresztowaniu dalszych zakładników i rozstrzelaniu księdza Petara Knaževicza/?/ brata ministra Jugosławii w Londynie.. Linje kolejowe Belgrad-Baljevo i Belgrad - Nisz są silnie strzeżone i patrolowane przez samoloty, ze względu na sabotaże, które unieruchomiły na nich ruch we wrześniu na szereg tygodni.

M. Agronsky NBC. Niemiecki delegat prasowy dr. Schmidt wyjechał dzisiaj. Z miarodajnego źródła dowiadujemy się, że oficjalnie nie wysunął on żadnych żądań.. Nieoficjalnie - domagał się:1.zmiany tonu prasy, na co mu odpowiedziano, że prasa turecka jest niezależna i rząd nie może na nią wpływać, 2. szerszego uwzględniania DNB w prasie i materjale Anatolińskiej Agencji Prasowej, na co dowiedział się, że agencja uwzględnia materjał ze wszelkich źródeł, i 3. zlikwidowania audycyj radiowych korespondentów amerykańskich, czemu kategorycznie odmówiono.

Wczoraj wieczorem Sara Joglu podejmował Schmidta i prasę turecką wspaniałym bankietem, który zakończył się o 6.30 rano. Dziś znany redaktor Yalczyn ogłosił artykuł, dowodzący dlaczego Niemcom nigdy nie uda się zorganizowanie Nowego Ładu.

Agencja Stefani doniosła o przemówieniu Prezesa Bułgarskiego Komitetu Parlamentarnego dla stosunków z zagranicą Janewa, zawierającem groźby wobec Turcji. Wobec ostrej reakcji prasy tureckiej, poseł bułgarski w Ankarze złożył dziś w MSZ oficjalne oświadczenie, że wersja podana przez agencję włoską jest nieścisła i podkreślił przyjazną postawę Bułgarji wobec Turcji. Jeszcze jeden balon próbny Osi nie udał się.

NEW YORK NBC po francusku , 19 XI, g.21.00

W Rzymie aresztowany został pod zarzutem szpiegostwa proboszcz kościoła św. Pawła.

Podczas obrad parlamentu japońskiego jeden z posłów wygłosił mowę, w której nie podawał do wiadomości publicznej , posła zaś niezwłocznie po posiedzeniu pozbawiono mandatu. Ponadto pozbawiono mandatu 19-tu innych posłów, należących do grupy , popierającej tron.

Cztery japońskie okręty wojenne przybyły do Indochin.

Donoszą z Kujbyszewa, iż na odcinku nowoczerkaskim wojska sowieckie otoczyły całkowicie cztery dywizje niemieckie.

Łozowski oświadczył, iż w razie wciągnięcia Stanów Zjednoczonych do wojny z Japonją, Związek Sowiecki niezwłocznie postąpi tak samo jak Anglja.